

Ortognatik Cerrahi Sonrasında Mental Foramenden Geçen Kan Akımındaki Değişikliklerin Ultrasonografi ile Değerlendirilmesi

Efza Dilhan Yıldız¹, Elifhan Alagöz², Taha Pergel³, İrfan Sarıca²

¹Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, İstanbul, Türkiye

²Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı İstanbul, Türkiye

³Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı İstanbul, Türkiye

Amaç: Bu çalışmanın amacı, iskeletsel sınıf II ve sınıf III maloklüzyona sahip ortognatik cerrahi endikasyonu bulunan bireylerde mental foramen bölgesindeki vaskülarizasyonun ve postoperatif nörosensör değişimlerin ultrasonografi (USG) ile ve klinik olarak değerlendirilmesidir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya toplam 16 hasta dahil edildi. Hastalar ameliyat öncesinde ve postoperatif 1. hafta (T1), 1. ay (T2) ve 3. ayda (T3) klinik ve radyolojik olarak değerlendirildi. Klinik testler kapsamında ağrı (pimpirik testi), basınç VAS, nörosensitivite VAS, fırça testi, iki nokta ayırımı testi uygulandı. Ultrasonografik değerlendirme, eL18-4 MHz'lik linear prob ile Philips (PureWave,Fransa) kullanılarak gerçekleştirildi, mental kan akımı ve foramen çapı ölçüldü. Renkli Doppler ve Power Doppler USG ile kan akımı değerlendirildi. Tüm istatistiksel analizler SPSS 28.0 (IBM Corp.) ile gerçekleştirildi. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların %9,4'ünde aksesuar mental foramen tespit edildi. Erkek hastalarda mental foramen çapı, kadın hastalara kıyasla anlamlı derecede büyük bulundu ($p = 0.025$). Postoperatif ultrasonografik değerlendirmede 3.ayda mental kan akımında anlamlı bir azalma saptandı ($p < 0,005$). Friedman testi sonuçlarına göre pimpirik testi, basınç testi, nörosensivite testi ve iki nokta ayırımı skorları zaman içinde anlamlı olarak değişim gösterdi ($p < 0,0083$, $p < 0,001$, $p < 0,0083$, $p < 0,0083$). En düşük Pimpirik skorları T1 zamanında, basınç skorları T1 ve T2 zamanında, nörosensivite skorları T1 zamanında kaydedildi. En yüksek iki nokta ayırımı skoru ise T1 zamanında kaydedildi.

Sonuç: Bu çalışma, ortognatik cerrahi sonrası mental foramen bölgesinde hem vasküler yapıda hem de nörosensöriyel fonksiyonlarda zaman içinde anlamlı değişiklikler meydana geldiğini gösterdi. Postoperatif erken dönemde (1. hafta ve 1. ay) duyuşal testlerde anlamlı azalma gözlenirken, 3. ay itibarıyla bu kayıplarda kısmi bir iyileşme izlendi.

Anahtar kelimeler: Mental foramen, ultrasonografi, Power Doppler, ortognatik cerrahi, nörosensöriyel fonksiyon